

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2037

av Mikael Dahlqvist m.fl. (S)

En human migrationspolitik för framtiden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbättra flyktingmottagandet så att alla kommuner har ett ansvar för att ta emot flyktingar och en möjlighet att bedriva ett bra lokalt arbete.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Migrationsverket bör få ett tydligare uppdrag att stödja kommunerna i arbetet med det lokala flyktingmottagandet.

Motivering

Migrationen i världen ökar och Sverige är en del av den utvecklingen. Miljoner människor är på flykt och under 2013 sökte över 54 000 personer asyl i Sverige.

Föregående års siffror är idag redan förbigångna och resultatet beräknas landa på runt 70 000–80 000 personer. En siffra som ger en bild av hur allvarlig situationen i världen är.

Sverige har och ska också ha en öppen syn på att ta emot flyktingar i nöd. Asylrätten är en grundpelare för Sverige och borde så vara också i övriga EU. Den är en mänsklig rättighet och utgår ifrån människors behov av skydd och deras fruktan för förföljelse. Men migration kan också innebära stora utmaningar, såväl för de människor som flyttar som för de länder de lämnar eller flyttar till.

Den förra regeringens politik inom området lämnar mycket därhän. Nuvarande struktur av och utveckling av Migrationsverket innebär att kommuner inte längre har någon möjlighet att vare sig planera eller förbereda samhällsresurser som krävs för att nyanlända ska kunna få ett bra mottagande.

Migrationsverket, som genom regleringsbrev styr lokaliseringen av asylsökande, riktar in sig på priset för de lokaler som hyrs för verksamheten. Det innebär inte bara att kommuner får ansvaret i sin hand, utan också att placeringen sker i undermåliga lokaler. Oftast blir placeringen dessutom i små kommuner med begränsad samhällsservice vilket upplevs som moment 22. Problematiken kan i hög grad relateras till Värmland där exempelvis små kommuner som Filipstad, Storfors och Hagfors tar emot stora grupper av asylsökande. I nationella mätningar klättrar kommunerna högt upp i listorna när det gäller antal asylsökande per capita. I jämförelse med resten av Sveriges kommuner hamnar Filipstad på sjunde plats och Hagfors på femtonde plats (SCB).

Migrationspolitiken bör inte bara vara ett fåtal kommuners uppdrag att fullfölja. Samtliga kommuner måste ta sitt ansvar och det behövs en översyn av regleringen kring detta. En placering ska heller inte kunna ske utan att planeringen sker tillsammans med kommun och berörda parter. Samtidigt måste både boende och möjligheten till sysselsättning på ett bättre sätt kvalitetssäkras innan en verksamhet kan påbörjas. Det är genom gott samarbete och samverkan med kommunerna som vi kan göra mottagandet i vårt land så värdigt och bra som möjligt.

Dialogen från statens sida under de sista åren har varit under all kritik. I det närmaste obefintligt. Runt om i landet vittnar kommunalråd om deras fruktlösa försök att få till en vettig struktur och process kring mottagande av asylsökande. Många av dessa kommuner har under flera år tagit ett stort solidariskt ansvar för invandringen och vill fortsätta göra det. Men risken är uppenbar att dessa kommuner tvingas säga nej eftersom samhällsservicen inte fungerar. I takt med att bristen på bra mottagande ökar, växer också den lokala oppositionen och vardagsrasismen.

I många av de mindre kommunerna som tar ett stort ansvar har paradoxalt Migrationsverket lämnat och centraliserat sig ofta till de större städerna. Detta har medfört att den lokala närvaron och stödet brister, vilket i sin tur ger onödiga slitningar för asylsökande, lokalbefolkningen, kommunen och andra organisationer. Alla kommuner har en hög ambition och önskar inget hellre än att ge ett professionellt mottagande. Utifrån dagens betingelser är detta helt omöjligt. Det skulle vara rimligt att se över möjligheterna om verksamheten skulle kunna decentraliseras så myndigheten finns lokalt i kommuner som tar emot ett stort antal asylsökande.

Ett antal kommuner i Värmland som har hög andel asylsökande har under flera år drivit dessa frågor utan större framgång. Kontakter har hållits med Migrationsverket, ansvariga ministrar, länsstyrelse och SKL. Utifrån detta finns en stor frustration och vanmakt över hanteringen av asylprocessen.

Processen och upphandlingen av asylboenden hos privata entreprenörer behöver förändras. Parametrar som styr möjligheten att ta emot måste handla mer än om tomma

bostäder. Kommunerna måste få ett mycket större inflytande i etableringen. Alternativet skulle kunna vara att kommunerna får sköta verksamheten med stöd av statliga pengar. Något som med stor sannolikhet skulle leda till effektivare och billigare verksamhet än nuvarande system. Ytterligare alternativ regeringen bör beakta är att staten själv skulle ha ett antal fastigheter som skulle kunna leda till att ge ökad kontinuitet och stabilitet i verksamheten.

Mikael Dahlqvist (S)

Berit Högman (S)

Gunilla Svantorp (S)

Jonas Gunnarsson (S)

Lars Mejern Larsson (S)